Keski-Suomen hyvinvointialueen Vihreän valtuustoryhmän aloite 10.11.2026

Vaihdevuosineuvolan tai vastaavan palvelukokonaisuuden perustaminen Keski-Suomen hyvinvointialueelle

Vaihdevuodet koskettavat lähes jokaista naista, mutta niiden vaikutukset terveyteen, hyvinvointiin ja toimintakykyyn tunnistetaan edelleen puutteellisesti. Maailman terveysjärjestö WHO on nostanut esiin vaihdevuosien alitunnistamisen ja niihin liittyvän tuen puutteet maailmanlaajuisena naisten terveyden haasteena. Pohjoismaisen selvityksen mukaan 70–80 prosenttia naisista kokee vaihdevuosiin liittyviä oireita.

Vaihdevuosiin voi liittyä monenlaisia oireita, kuten kuumia aaltoja, unihäiriöitä, nivel- ja lihaskipuja, mielialan vaihteluita sekä keskittymisvaikeuksia. Oireet voivat heikentää merkittävästi elämänlaatua ja työkykyä, ja ne saattavat jatkua useita vuosia.

Vaihdevuodet ovat myös työkyky- ja tasa-arvokysymys. Oulun yliopiston tutkimuksessa varhaiset vaihdevuodet olivat yhteydessä heikompaan itsearvioituun työkykyyn, lisääntyneisiin sairauspoissaoloihin ja suurempaan työkyvyttömyyseläkkeen riskiin. Naisten terveyteen ja vaihdevuosioireiden asianmukaiseen hoitoon panostaminen on tärkeää sekä yksilön hyvinvoinnin että työelämän näkökulmasta. Jokaisella tulee olla mahdollisuus saada asiantuntevaa ohjausta ja hoitoa riippumatta omasta taloudellisesta tilanteestaan.

Palveluiden kehittämiseen on nyt hyvä mahdollisuus. Pohjanmaan hyvinvointialueella on käynnistetty vaihdevuosineuvolan pilotti, jonka toimintaa ollaan laajentamassa. Myös Keski-Suomessa voitaisiin kehittää vastaavaa palvelua, joka kokoaisi vaihdevuosiin liittyvää osaamista ja tukea yhteen. Palvelu voisi tarjota matalan kynnyksen neuvontaa, oireiden arviointia, yksilöllistä hoidon suunnittelua ja tarvittaessa ohjausta jatkohoitoon.

Vaihdevuosiin liittyvän osaamisen vahvistaminen voi myös vähentää terveydenhuollon kustannuksia. Kun oireet tunnistetaan ja hoidetaan oikein, voidaan välttää tarpeettomia diagnostisia tutkimuksia, toistuvia vastaanottokäyntejä ja virheellisiä diagnooseja. Näin parempi osaaminen voi hyödyttää sekä asiakkaita että terveydenhuollon resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä.

Me allekirjoittaneet aluevaltuutetut esitämme, että Keski-Suomen hyvinvointialue selvittää mahdollisuudet vaihdevuosineuvolan tai vastaavan keskitetyn palvelukokonaisuuden perustamiseen.

Palvelukokonaisuuden suunnittelussa tulee tarkastella erityisesti:

- Mahdollisuutta perustaa perusterveydenhuoltoon keskitetty vaihdevuosivastaanotto tai muu matalan kynnyksen palvelumalli.
- Henkilöstön vaihdevuosiin liittyvän osaamisen vahvistamista ja yhtenäisten hoitokäytäntöjen kehittämistä.
- Digitaalisten palveluiden ja etävastaanottojen hyödyntämistä palveluiden saavutettavuuden parantamiseksi.
- Palvelun vaikutuksia naisten terveyteen, hyvinvointiin ja työkykyyn sekä mahdollisuuksia ehkäistä pitkittyneistä oireista aiheutuvia haittoja.

Vaihdevuosioireisiin tulee saada oikea-aikaista tietoa, tukea ja asianmukaista hoitoa. Naisten terveyteen panostaminen on tasa-arvoteko ja investointi hyvinvointiin, toimintakykyyn ja työssä jaksamiseen.

Jyväskylässä 10.11.2026

Allekirjoitukset:

Hanna Jämsä

Meri Lumela

Auttri Näyrinen

Suvi Airaksinen

Sari Kokko

Rükka Rantanen

ELMA HYÖKY

TIINA ALTTI

EILA TIAINEN

MATLEENA KÄPPI

Tuula Peltonen

Leena Kautti-Koukka

Kari Kiiskinen

Jenni Suutari

KATRI ASP-DALFIDAN

HEENA KANMARI

ANU KROOK

Elisa Haimakka

KIRSTI JETSU

Johanna Hunalajoki

Sirpa Martins

Liro Järvetin

Ira Vainikainen

Satu Kytölehto

Otteliina Viinikainen

Ulla Patronen

Sinikka Jäntti

MARIA KAISA ADLA

MOONA SEPPÄ

P. Ne Haannes

Merja Lahtinen
MERJA LAHTINEN

Jari Glöckel

SINIKKA KILPIKOSKI

Karelina Saraste

Katja Isomöttönen
KATJA ISOMÖTTÖNEN

Ari-Pekka Liukonen

Emilia Kaikkalainen

Ilari Juuronen

Hanna Kiriranta